

Reactie minister

Minister Schouten: "De Kalversector moet zich verduurzamen en een onderdeel worden van de kringlooplandbouw. Een forse uitdaging voor niet alleen de kalversector, maar de hele landbouwsector. De kalfsvleessector heeft de afgelopen jaren al gewerkt aan verduurzaming, maar er moet meer gebeuren. Om circulair te worden moeten overheid, producenten en consumenten (bijv. door een hogere vraag naar duurzaam kalfsvlees) samenwerken. Daarbij wordt er gekeken naar mogelijkheden om kalverimport met lange afstandstransporten te beperken. Ook ondersteunt het ministerie van LNV ondernemers die willen innoveren en verduurzamen, bijvoorbeeld via subsidies, fiscale voordelen en het wegnemen van belemmerende regelgeving.

Verder is het goed om mee te nemen dat Nederland – als grote melkproducent – veel kalveren ter wereld brengt. Koeien moeten immers kalveren krijgen om melk te kunnen geven. De helft van deze kalfjes zijn stiertjes en kunnen niet gebruikt worden voor onze melkproductie. Daarom worden zij gevoed met lokale restproducten uit andere sectoren en geslacht voor hun vlees wanneer zij groot genoeg zijn.

Zodoende is de kalverhouderij van waarde voor de melkveesector en is het belangrijk dat er in de breedte van de rundersector goed wordt samengewerkt. Ideeën – ook van melkveehouders – om de kalverhouderij op een economisch verantwoorde manier te verduurzamen, zijn dan ook meer dan welkom."

Reactie VanDrie Group

1. Zembla: Een grote groep melkboeren geeft aan dat door de dominante positie van VanDrie, de melkboeren niet meer vrij kunnen onderhandelen over hun kalverprijs. Deze boeren vinden dat ze niks meer te zeggen hebben. Uw reactie?

VanDrie: Deze kritiek horen wij vaker en berust op onjuiste aannames. De VanDrie Group heeft geen overheersende positie bij de aankoop van kalveren.

2. Zembla: Geen van de relevante marktpartijen wil aan deze uitzending meewerken: VanDrie, LTO, SBK, VVK, Vee & Logistiek. Ook geen enkele kalverhouder, kalverhandelaar of veemarkt die wij benaderen wil meewerken. Hierop reflecteert een melkboer in onze uitzending. Hij zegt: "Wiens brood men eet, diens woord men spreekt. Iedereen is bang dat ie buitenspel wordt gezet als ie z'n mond open doet. Die kalvermesters zijn allemaal onder contract bij Van Drie en in de bron waar je uit drinkt, daar ga je nooit in spugen." Ook zegt de LTO in een telefoongesprek tegen Zembla dat voordat men zelf had overlegd, door VanDrie al was bepaald dat er niet meegewerkt zou worden. Uw reactie?

VanDrie: Wij hebben besloten om binnen onze keten geen medewerking te verlenen aan het programma. De beslissing vanuit andere organisaties om niet mee te werken, is aan hen en dient niet aan de VanDrie Group te worden toegerekend.

3. Zembla: In de uitzending doet de gedeputeerde van Noord-Brabant, Anne-Marie Spierings, een dringend appel op VanDrie, om verbeteringen door te voeren en een eerlijke prijs te betalen aan boeren. Graag uw reactie.

VanDrie: "Wij gaan graag het gesprek aan met mevrouw Spierings om te praten over het verdienvermogen van de kalverhouder en de impact van regionale wet- en regelgeving daarop."

Voor de overige aan hen vragen verwijst VanDrie naar beantwoording door de SBK.

Reactie branchevereniging SBK

1. Zembla: Een aantal partijen en deskundigen in onze uitzending vinden het sectorplan te vrijblijvend. Er zouden concretere doelen aan moeten worden gesteld. Bijvoorbeeld op het gebied van antibioticagebruik, vaccineren, reinigen en desinfecteren. Uw reactie?

SBK: Deze kwalificatie is kennelijk de mening van de door Zembla geraadpleegde partijen en deskundigen. Daar nemen we uiteraard met belangstelling kennis van.

2. Zembla: In de uitzending pleiten in totaal 4000 melkboeren ervoor om te stoppen met de kalverimport. Naast Grondig schaarst ook de DDB zich achter de oproep. De argumenten kunt u hier lezen. Een aantal deskundigen sluiten zich hierbij aan om redenen van risico's op ziekte-insleep en dierenwelzijn. Er wordt ook een vergelijking getrokken met de MKZ-uitbraak in 2001, die ontstond door de import van kalveren. Uw reactie?

SBK: Wij kennen deze signalen. Met betrekking tot import van kalveren heeft de sector al enige jaren aanvullende voorzorgsmaatregelen genomen bovenop de reguliere regelgeving voor het intracommunautaire handelsverkeer. Andere partijen in de melkveehouderij en zuivelsector hebben begrip voor vrij economisch verkeer onder vereiste veterinaire voorwaarden, die zoals gezegd nog bovenwettelijk zijn aangescherpt. [Wij merken helaas wel vaker dat melkveehouders en deskundigen een mening hebben over de import van kalveren zonder zich te verdiepen in wat er feitelijk speelt rondom de import van kalveren.] De verwijzing naar de argumenten konden we niet openen. Wij staan open voor nadere toelichting aan Grondig, DDB en deskundigen.

3. Zembla: Een hoofddocent welzijn en huisvesting van landbouwhuisdieren heeft kritiek op de lage Hb-haltes (bloedarmoede) bij de witvleeskalveren. Uw reactie?

SBK: In de Nederlandse kalversector wordt gedurende de complete houderijduur tegenwoordig zoveel plantaardig ruwvoer aan de kalveren gevoederd, dat de kalveren elke dag een flinke portie ijzer binnen krijgen waardoor er geen ongerief meer bij de kalveren wordt geconstateerd en de Europese wettelijke minimumnormen die hieromtrent zijn gesteld, ver te boven gaan. Bij binnenkomst van de jonge kalveren in de kalverhouderij wordt daarenboven gecontroleerd op eventuele reeds aanwezige bloedarmoede en vervolgens gestuurd op het tegengaan daarvan. Dit is geborgd in het kwaliteitssysteem Vitaal Kalf.

4. Zembla: Een arts gespecialiseerd in infectieziekten legt uit dat dierziekten die nu spelen onder kalveren, niet gevaarlijk zijn voor de mens. Maar bij een mutatie kan dat veranderen en dan is de kalverhouderij gevoelig, omdat het zo'n open sector is. Uw reactie?

SBK: Iedere mutatie van een bacterie of virus vormt potentieel een nieuw risico voor de volks- / en diergezondheid. Daarvoor bestaan in Nederland, Europa en in mindere mate wereldwijd diverse monitorings- en actieprogramma's. Verbetering van de diergezondheid en verantwoord gebruik van diergeneesmiddelen in de Nederlandse veehouderij zijn voorbeelden daarvan. Het is onduidelijk wat u bedoelt met 'open sector'. De kalveren

worden op de kalverhouderij binnen gehouden en gaan van een kalverbedrijf enkel naar het slachthuis.

5. Zembla: De Autoriteit Diergeneesmiddelen (SDa) geeft aan dat de antibioticareductie bij de kalveren na een flinke reductie momenteel is gestagneerd, waar de reductie bij andere veehouderijen nog wel doorzet. Ook wordt er in de kalverhouderij relatief veel antibiotica gebruikt per kilo dier. Bovendien nemen antiresistente bacteriën (ESBL) bij de kalverhouderij toe. Deskundigen wijten dit aan het karakter van de kalverhouderij (transport, import, samenzetten van kalveren uit verschillende bedrijven). Uw reactie?

SBK: Volgens de SDa is het antibioticagebruik in de kalverhouderij in 2018, na een aantal jaren met beperkte reductie, juist met 5% afgenomen, meer dan in de andere veehouderijsectoren met uitzondering van een 40-tal kalkoenbedrijven. De door u/Zembla opgevoerde definitie van antibioticagebruik uitgedrukt per kilo dier kennen we niet. Naar de toename van ESBL-producerende darmbacteriën wordt momenteel nader onderzoek gedaan (zie ook brief Minister Schouten aan de Tweede Kamer d.d. 4 september 2019). Wij wachten op de resultaten van het onderzoek.

Reactie Autoriteit Diergeneesmiddelen (SDa): "De 5% daling klopt, maar de SDa is voorzichtig met de interpretatie omdat afgelopen jaren juist het patroon op en neer was. Dus komend jaar zal pas laten zien of dit beklijft. Het laat onverlet dat de daling in deze sector over meerdere jaren relatief beperkter is ten opzichte van andere sectoren."